

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: **H. S. A.A. B.**
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům
se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. srpna 2018, č. j. OAM-115/ZA-ZA11-K09-2019, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. srpna 2019, č. j. OAM-115/ZA-ZA11-K09 -2019, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Toto rozhodnutí napadl žalobce včas podanou žalobou. Namítl, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany byl jako účastník zkrácen na svých právech, proto rozhodnutí žalovaného napadá v celém rozsahu výroku o neudělení mezinárodní ochrany. Má zato, že žalovaný porušil § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jelikož nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 správního řádu, neboť nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu), § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, jelikož nezjistil všechny rozhodné skutečnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci – napadené rozhodnutí je nepřesvědčivé, ustanovení § 50 odst. 4 správního řádu, jelikož žalovaný nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo, ustanovení § 52 správního řádu, neboť neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci a ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, neboť v odůvodnění napadeného rozhodnutí nevymezil dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení informací o zemi původu žalobce. Porušit měl i ustanovení § 23c zákona o azylu. Žalobce má za to, že by mu svědčila mezinárodní ochrana ve smyslu ustanovení § 12 až 14a zákona o azylu, neboť čelí perzekuci a utlačování na základě faktu, že je minoritního náboženského vyznání - Sabejských mandejců (dále také jen „mandejci“).
3. Žalobce následně shrnul svůj azylový příběh, přičemž doplnil, že ze strany muslimských ozbrojenců (dále jen „milic“ či „šítských milic“) čelil nátlaku. Bylo po něm požadováno platit určitý poplatek a konvertovat k islámu. Intenzita výhrůžek se stupňovala, přičemž mu bylo následně vyhrožováno denně. Situace eskalovala dne 25. 1. 2017. Ten den byl příslušníky milice unesen do mešity a mučen. O jeho propuštění (dne 28. 1. 2017) se zasloužil jeho bratranec a Spolek mandejců. Žalobce musel přislíbit milici určitý obnos peněz, zlata a to, že proti nim nepodá stížnost. Zlato a peníze mu měly být odcizeny za přítomnosti policie. Po tomto incidentu se žalobce skrýval u známých až do svého odjezdu ze země dne 12. 3. 2017, kdy odjel do Ammánu. S veškerou administrativou spojenou s odjezdem mu pomáhal Spolek mandejců. Na policii se s žádostí o pomoc neobrátil, měl za to, že by to bylo bezúčelné. Je totiž toho názoru, že ozbrojené milice nejsou pod kontrolou státních složek, které zároveň nebudou schopny a ochotny tomuto pronásledování zabránit.
4. Žalobce následně poukázal na zhoršenou bezpečnostní situaci v Bagdádu, kde probíhají výbuchy a střelba. Shrnul, že mu svědčí zejména ochrana dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, event. dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) téhož zákona.
5. Žalovaný měl dojít k nesprávným závěrům o motivu osob, které žalobce věznily, jelikož konstatoval, že hlavním podnětem byla vidina jejich možného finančního zisku. Chybnými měly být i závěry o možnosti žalobce obrátit se s pomocí na státní orgány, přičemž tyto své závěry opíral žalovaný o judikaturu Nejvyššího správního soudu z let 2004 až 2008. Žalovaný považoval azylový příběh žalobce za nevěrohodný a shledal jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany za účelovou. Ani s těmito závěry žalobce nesouhlasí, stejně tak jako s tvrzením, že v minulosti byl nebezpečím pro menšiny tzv. Islámský stát, který byl poražen. V některých částech Iráku jsou menšiny vystaveny diskriminaci a šikaně neustále.
6. Žalobce upozornil na to, že hlavní motivaci odchodu ze země spojuje právě se svým

menšinovým náboženským vyznáním. Žalovaný však neshromáždil ani necitoval žádné informace týkající se vyznání žalobce a jeho postavení v zemi původu. Ten shledal, že žalovaný vybíral zprávy o zemi původu a s jejich obsahem pracoval zcela účelově a nevyváženě ve svůj prospěch, v rozporu s ustanovením § 3 správního řádu.

7. Žalobce následně citoval další podklady týkající se situace náboženských menšin v Iráku. Jednalo se například o: zprávu Minority Rights Group: Iraq's Minorities: Participation in Public Life z roku 2011, zprávu Minority Rights Group, aktualizovanou v roce 2017, report Minority Rights Group: Crossroads: The future of Iraq's minorities after ISIS z června roku 2017, či zprávu USDOS Country Report on Human Rights Practices 2018 – Iraq ze dne 13. 3. 2019, která hovoří o rozsáhlém porušování lidských práv. Dalším zdrojem, z něhož žalobce vychází je zpráva ESAO Country of Origin Report – Iraq, Targeting of Individuals z března roku 2019, z níž žalobce dovodil, že: *„Zpráva přímo uvádí, že útoky na Sabejské mandejce byly páčány beztrestně a vláda ztratila schopnost zajistit jim bezpečnost. Zpráva hovoří i o tom, že Sabejští mandejci, zejména ti z Bagdádu, jsou tradičně vnímáni jako bohatí, a také proto se stávají častým terčem útoků. Krom toho byli podrobováni zabíjení, útokům a mučení.“*
8. Dalšími informačními zdroji reagoval žalobce zejména na situaci v Iráku ve vztahu k problematice tzv. Islámského státu a jeho vlivu na tamější obyvatelstvo, z nichž dovodil ohrožení pořádku a bezpečnosti ve státě. Doplnil, že nejasnou se jeví i situace ohledně osob navracených do Iráku. Uzavřel, že citované zprávy jsou z větší části aktuálnější, podrobnější nebo více zaměřené na situaci menšin v Iráku nežli ty, které si opatřil žalovaný. To jej utvrzuje v názoru, že byl žalovaným porušen § 3 správního řádu ve spojení s § 23c zákona o azylu.
9. Žalobce shrnul, že v zemi čelil pronásledování, přičemž poukázal na to, že původcem pronásledování nebo vážné újmy se ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace kontrolující podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Ozbrojené nestátní milice v Iráku tuto definici pronásledování splňují, neboť se jedná o nestátní původce a výše citovaná zpráva ESAO dle žalobce prokazuje, že státní složky nejsou schopny a ochotny poskytnou před jejich útoky ochranu. Pokud žalovaný shledal nedostatky či rozpory v azylovém příběhu žalobce, měl se na nejasná místa zaměřit a žalobce se doptat.
10. Žalobce uzavřel, že i kdyby nebyl v případě útoku milic na jeho osobu shledán náboženský podtext, ale pouze ten majetkový, nelze odhlédnout od toho, že by byla důvodem jeho příslušnost k sociální skupině – Sabejských mandejců. I touto skutečností se měl žalovaný zabývat ve vztahu k možnému udělení mezinárodní ochrany.
11. I ve vztahu k možnému udělení doplňkové ochrany zůstal žalovaný hodně dlužen. Odůvodnění obsahovalo totožné argumenty, které byly již konstatovány v části týkající se neudělení azylu. Žalobce je toho názoru, že žalovaný si ani v tomto případě neobstaral dostatek aktuálních a přesných zpráv o zemi jeho původu, nedostatečně zohlednil specifikum příslušnosti žalobce k náboženské menšině a účelově hledal rozpory v jeho výpovědích, motivován snahou poukázat na jeho nevěrohodnost. Žalovaný tak zcela rezignoval na zásadu: *„v nevědomosti ve prospěch žadatele“*.
12. V závěru podané žaloby proto žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc

vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

13. Tento názor zopakoval i v replice k vyjádření žalovaného ze dne 5. 2. 2020 a doplnil, že nesouhlasí s jeho tvrzením, že žalobcem citované zprávy o zemi původu s osobou žalobce nijak nesouvisí a jsou vytržené z kontextu. Vzhledem k tomu, že právě kvůli příslušnosti žalobce k určité menšině byl ten v zemi původu unesen a vydírán, mají jím doložené zprávy pro posouzení míry rizika pronásledování nebo vážné újmy relevanci.
14. Klíčovým vodítkem pro možné udělení mezinárodní ochrany pak žalobce shledává to, jakým způsobem si původci pronásledování vybírají své oběti. Zda je jejich motivací náboženská otázka, či příslušnost k sociální skupině – mandejských zlatníků.
15. Žalobce má za to, že jeho výpovědi byly zcela zřetelné, na rozdíl od závěrů žalovaného, týkajících se například jen definice pojmu „džizja“ – poplatek spojen s náboženským podtextem. Žalovaný neměl zjišťovat pouze právní rámec zaručené svobody vyznání v Iráku, ale rovněž faktickou situaci v zemi původu. Nereflektoval argumentaci obsaženou v žalobě a stále trvá na údajné nevěrohodnosti žalobce. Ten má ale za to, že se nejedná o skutečné rozpory v jeho výpovědi, nýbrž o pokus žalovaného jej účelově znevěrohodnit.
16. K otázce možnosti vnitřního přesídlení odkázal (kromě dalšího) i na rozsudek nadepsaného soudu ze dne 30. 10. 2019, ke sp. zn. 43 Az 34/2018, z něhož plyne komplikovaná situace irácké společnosti. Žalobce znovu poukázal na závěry plynoucí ze zprávy ESAO Country of Origin Report – Iraq, Targeting of Individuals z března roku 2019 a uzavřel, že trvá na důvodnosti své žaloby a požaduje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

17. Žalovaný se vyjádřil k podané žalobě přípisem ze dne 19. 12. 2019. Po obdržení repliky k jeho vyjádření ze dne 5. 2. 2020, již ničeho k věci nedoplnil. Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou a trvá na správnosti a zákonnosti napadeného rozhodnutí. Doplnil, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je obava, že bude kvůli svému mandejskému vyznání pronásledován šíitskými milicemi.
18. K osobě žalobce dále podotkl, že nijak nerozporoval fakt, že žalobce je minoritního náboženského vyznání, avšak důvodnost jím vznesených námitek popřel. Sdělil, že žádá z námitek neprokazuje, že by žalovaný porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu, přičemž odkázal na obsah správního spisu. Trval na správnosti vydaného rozhodnutí, neboť dle jeho názoru zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl a opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí.
19. Shrnul, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je obava, že bude kvůli svému mandejskému vyznání pronásledován šíitskými milicemi. Žalovaný nastínil, že při posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany je ve svých úvahách zejména omezen samotnými sděleními žadatele o azyl, a až následně může tato sdělení hodnotit na podkladu informací o zemi původu.
20. Poukázal přitom zejména na to, že za jediný důvod své žádosti o mezinárodní ochranu žalobce označil obavy ze soukromých osob, o kterých se domnívá, že jsou příslušníky

šiiitských milicí a které mu jako mandejci v Iráku měly vyhrožovat a požadovat po něm placení výpalného nebo konverzi k šiitskému islámu. Žalovaný však nedospěl k závěru, že by tyto žalobcem tvrzené potíže bylo možné označit za odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný zhodnotil, že jednání, kterému byl žalobce vystaven, prokazatelně nebylo zapříčiněno jeho rasou, národností, náboženstvím či politickým přesvědčením, ale snahou dotyčných se ilegálním způsobem finančně obohatit na úkor žalobce. K tomuto závěru ho přivedlo tvrzení žalobce, že po něm milicionáři měli nejdříve požadovat placení výpalného ze zlatnictví, které provozoval se svým bratrancem, který je stejně jako celá jeho rodina mandejského vyznání. Přesto byl dne 25. 1. 2017 při přepadení zlatnictví unesen do mešity pouze žalobce. Žalovaný shrnul, že pravým motivem jednání těchto osob byl ekonomický aspekt, tj. získat od žalobce finanční prostředky.

21. Žalovaný upozornil, že pokud se žalobce setkal ze strany milic s aktivitami, které považoval za nezákonné, měl se s žádostí o pomoc obrátit primárně na státní orgány.
22. Co se dále týče výpovědi žalobce, poukázal žalovaný na určitá tvrzení, která shledal za značně rozporná. Zejména upozornil na žalobcova vyjádření týkající se postavení milic v Iráku, či odprodej majetku jeho rodiny a žalobcovo následné podnikání. Další rozpory shledal i v otázce vycestování žalobce ze země a získání cestovního víza.
23. Doplnil, že žalobci je ve smyslu čl. 2 irácké ústavy přímo garantováno plné náboženské právo na svobodu vyznání a jeho uplatňování. Žalovaný shrnul, že v případě žalobce jednání ztotožnitelné s pronásledováním nezjistil, a to ani za působení žalobce ve vlasti a ani pokud jde o odůvodněnost obav do budoucna. A uzavřel, že: *„v případě žalobce se jedná o obavy z jednání neznámých soukromých osob za situace, kdy politický systém v zemi původu dává možnost domáhat se ochrany práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny.“*
24. Žalovaný vyslovil názor, že azylový příběh, který žalobce v průběhu správního řízení předložil, je nevěrohodný, účelový a mnohdy i vnitřně rozporný. Má totiž za to, že se v celkovém souhrnu objevily závažné rozpory a nelogičnosti, které podřývají úvahy o důvodnosti obav sdělených žalobcem. Důkazní břemeno v řízení přitom vyplývá z břemene tvrzení a vázne tedy na žadateli o azyl. Bylo tak na žalobci, aby věrohodně doložil, že je skutečně pronásledován. K tomuto věrohodnému doložení však, dle názoru žalovaného, v žádném případě nedošlo.
25. Žalobcem v průběhu správního řízení uvedené skutečnosti tak nepovažoval za azylově relevantní. *„Ve světle žalobcem předestřených výpovědí, ale i dokumentace žalobce z cizineckého spisu se jeho výpovědi jeví jako nevěrohodné, účelové, ve snaze zdramatizovat skutečný či domnělý příběh a vytvořit tak příběh a skutečnosti azylově relevantní ve snaze dosáhnout legalizace pobytu na území ČR či Schengenského prostoru za situace, kdy v Schengenském prostoru (jmenovitě v SRN) pobývají jeho příbuzní.“*
26. Žalovaný má za to, že skutkový stav zjistil dostatečně ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, žalobce měl možnost se s podklady pro vydání rozhodnutí seznámit a reagovat na ně. Námitky, které nyní vznesl v žalobě, shledal žalovaný obecnými a nezpůsobilými zpochybnit správnost napadeného rozhodnutí.
27. Žalovaný uzavřel, že se při posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti. Napadené rozhodnutí bylo podle jeho názoru vydáno v souladu se

zákonem o azylu. Na podkladu zpráv o zemi původu i samotné výpovědi žalobce pak nedošel k úsudku, že by žalobci hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy bez zachování minimálního standardu ochrany lidských práv. Žalovaný s ohledem na výše uvedené navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Jednání soudu

28. Při jednání soudu dne 21. 7. 2020 účastníci řízení v podstatě zopakovali podstatný obsah svých písemných podání a skutečnosti, které jimi byly uvedeny v rámci správního řízení.
29. Zástupce žalobce zejména zdůraznil, že žalobce je příslušníkem náboženské a společenské minority Sabejských mandejců a jak vyplynulo z jeho výpovědí, které učinil v průběhu správního řízení, je praktikujícím věřícím, jelikož se sám pravidelně modlí, účastní se náboženských svátků a několikrát byl pokřtěn. Sabejští mandejci jsou v Iráku dlouhodobě pronásledováni pro své menšinové vyznání a aktuálně jim hrozí největší nebezpečí od nestátních aktérů, mezi něž se řadí i státem nekontrolované muslimské milice. Státní složky však nejsou schopny mandejcům zajistit ochranu před jejich útoky. Tyto skutečnosti tvrdil i žalobce v průběhu správního řízení a jeho obavy byly odůvodněny jeho vlastními zkušenostmi. Poukázal na to, že pronásledování náboženských skupin nemusí mít pouze náboženský motiv, ale například i ten majetkový. Úvahy žalovaného stran problematiky vnitřního přesídlení jsou tak ve světle informací o zemi původu zcela nepodložené. Žalovaný měl zcela účelově hledat rozpory ve výpovědích žalobce, z nichž s některými jej ani nekonfrontoval. Některé tvrzené rozpory pak nemají vůbec souvislost s meritem projednávané věci. Zástupce žalobce uzavřel, že žalovaný pochybil, jelikož závěry jím učiněné v napadeném rozhodnutí jsou nezákonné a nerespektují judikaturu správních soudů.
30. Pověřená pracovnice žalovaného odkázala na obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí a na obsah vyjádření žalovaného k žalobě. Má za to, že azylový příběh žalobce je v otázce jeho příslušnosti k mandejské menšině přeceňován. Doplnila, že ústava Irácké republiky povoluje různé náboženské skupiny. Popřela, že by si žalovaný k této problematice neopatřil žádné podklady. Shrnula, že žalobce se stal předmětem útoku motivovaného kriminálními úmysly šíitských milicí. Ty nejsou ze strany státu podporovány a jejich aktivity směřují proti všem vrstvám a skupinám obyvatelstva. Zdůraznila, že se žalobce neobrátil na stát a jeho orgány se žádostí o pomoc. V době inkriminovaného útoku měl již vízum do Jordánska, svůj odchod ze země dlouhodobě plánoval.
31. V reakci na toto vyjádření zástupce žalobce konstatoval, že žalovaný nedisponoval dostatkem relevantních podkladů ohledně postavení Sabejských mandejců v Iráku. Nesouhlasil také s tím, že by se šíitské milice zaměřovaly na veškeré obyvatelstvo. Má za to, že tyto skupiny útočí především na náboženské menšiny, včetně mandejců. Shledal, že roli hraje v tomto případě i určitý majetkový prospěch. Za této situace není namístě po žalobci požadovat, aby se obracel na policii nebo jiné státní orgány.
32. Žalobce dále k věci uvedl, že v den útoku na jeho osobu nedisponoval jordánským vízem. O obsahu dokladů, které přikládal k žádosti o české vízum, nic neví, vše měl zařizovat Spolek mandejců v Iráku. On jim předložil pouze svůj cestovní pas. Neznal obsah listin, které v souvislosti s vydáním víza podepisoval. Z Bagdádu do Ammánu odcestoval letecky, přičemž v té době existoval mezi Irákem a Jordánskem bezvízový styk. K odletu došlo zhruba 3 týdny po uvedeném incidentu, tedy někdy v průběhu února roku 2017.

V Amánu následně čekal na vydání českého víza, nepodnikal. K předmětnému incidentu doplnil, že při přepadení byla přítomna i policie, která na útočníky vlastně dohlížela. Při propuštění a vyplacení výkupného již policie přítomna nebyla.

33. Zástupce žalobce poté navrhl, aby nadepsaný soud k otázce postavení náboženských minorit v Iráku vyslechl i pana Dr. S. H. H., ředitele společnosti International Christian Outreach Ministry. Krajský soud však tento důkaz navrhovaný žalobcem shledal nadbytečným.
34. Zástupce žalobce v závěrečné řeči odkázal na formulaci žalobního petitu a měl za to, že žaloba je dle jeho názoru důvodná. Dodal, že náhrady nákladů řízení se žalobce vzdal.
35. Pověřená pracovnice žalovaného v závěrečné řeči trvala na názoru, že žalovaný velmi precizně odůvodnil své rozhodnutí, ať už z hlediska tvrzené příslušnosti k mandejské náboženské skupině, tak i z hlediska závažných rozporů ve výpovědi žalobce. Trvala na tom, aby nadepsaný soud žalobu jako zcela nedůvodnou zamítl. Nárok na náhradu nákladů řízení neuplatnila.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

36. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
37. V přezkumném řízení krajský soud ověřil následující rozhodné skutečnosti, přičemž měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“*. S ohledem na proměškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.
38. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce byl dne 30. 1. 2019 transferován ze Spolkové republiky Německo (dále jen „Německo“) do České republiky v rámci tzv. Dublinského řízení a zde také téhož dne podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud dodává, že všechny výpovědi žalobce učiněné v průběhu celého správního řízení představují několik stran protokolu. Proto nepovažuje za nutné ani možné, aby je opisoval v úplnosti. V podrobnostech tak odkazuje právě na obsah protokolů o výpovědi žalobce.
39. Pouze ve stručnosti krajský soud shrnuje, že žalobce je státním příslušníkem Irácké republiky, irácké národnosti a mandejského náboženského přesvědčení. Je rozvedený a bezdětný. Není a nebyl nijak politicky aktivní. V Schengenském prostoru pobývá od dubna 2017, kdy v Německu požádal o udělení mezinárodní ochrany. V jiných zemích Evropské unie krom Německa a České republiky nepobýval. V Německu má matku, tři

sestry a bratra, kteří zde získali povolení k trvalému pobytu. Cítí se být zdravý a nemá žádné zvláštní zdravotní potřeby.

40. Hlavním důvodem, který uvedl k žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice je utlačování a perzekuce kvůli mandejskému vyznání. Konstatoval, že mandejci jsou v Iráku pronásledováni a on sám byl dne 25. 1. 2017 unesen náboženskými milicemi.
41. Žalobce v průběhu pohovorů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dále sdělil, že žádost o vízum podal Spolek mandejců (dále také jen „Spolek“) v Iráku. Celý život pobýval v Bagdádu, kde se živil jako zlatník. Žil v rodinném domě, který rodina prodala, jelikož na ně byl vyvíjen tlak ze strany náboženských milic. Jeho rodina opustila vlast již kolem roku 2012-2013, on zůstal v Iráku, aby rozprodal rodinný majetek a postaral se o mladší sestru, kterou měl za úkol rovněž poslat z Iráku pryč. Kvůli svému útěku před náboženskými milicemi jej Spolek propašoval letecky do Ammánu. Náboženské milice popsal žalobce jako muslimské milice, které na ně (myšleno mandejce) tlačili, aby přestoupili na islám nebo platili poplatky z příjmů. Žalobce dodal, že milice spadají pod stát, mají obrovskou moc, dle jeho názoru dokonce větší, než jakou má vláda či policie. Žalobce popsal, že s bratrancem měli zlatnictví v Bagdádu, kde jim milice zpočátku jen vyhrožovaly, a to již od roku 2015 nebo 2016. Požadovaly placení poplatku, a to každý den. Do roku 2017 se jednalo o ústní výhrůžky, přičemž následně (dne 25. 1. 2017) byl žalobce milicemi unesen do šíitské mešity, bratranec utekl. Žalobce sdělil, že dle jeho názoru byl unesen pouze on, jelikož je faktickým majitelem obchodu. Během únosu bylo žalobci ze zlatnictví odcizeno zlato a peníze za přítomnosti státní policie. V mešitě byl mučen a propuštěn až dne 28. 1. 2017 při splnění dvou podmínek – vzdát se zlata a peněz, které byly ukradeny, a nepodat stížnost, že byl unesen. O jeho propuštění se zasadil Spolek, na který se obrátil právě bratranec žalobce. Žalobce shledal, že pokud by se na policii obrátil, ta by ho stejně předala milicím. Je to z toho důvodu, že mandejci tvoří v Iráku menšinu. Zde jsou kmeny rodinné a mandejci nepatří nikam, státní policie nemá dle jeho názoru takovou moc, aby je uchránila před milicemi. Žalobce se po propuštění skrýval u známých a dne 13. 2. 2017 vycestoval díky Spolku do Ammánu. Zde vyčkával na vyřízení českého víza. Na podporu svých tvrzení doložil žalobce správnímu orgánu svůj irácký občanský průkaz, průkaz člena mandejského spolku, kopie pasů matky, bratra a sestry, potvrzení Spolku o tom, že byl unesen milicemi ze dne 9. 2. 2018 a kopie německých cizineckých pasů dalších příslušníků mandejské menšiny.
42. Dne 2. 8. 2019 byla žalobci dána možnost seznámit se v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim a případně je doplnit. Žalobce této možnosti nevyužil, žádné doplnění nenavrl.
43. Při posouzení žádosti žalobce žalovaný konkrétně vycházel z žalobcovy výpovědi, jím doložených materiálů (viz výše), a dále informací shromážděných žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku, jako například Informace OAMP, Situace v zemi - Politická a bezpečnostní situace, vnitřně vysídlené osoby, návraty, současný vývoj ze dne 1. 6. 2018, Informace OAMP: Situace etnických a náboženských menšin, Bezpečnostní situace, návraty, ze dne 18. 3. 2019, Informace MZV ČR, č. j. 133066/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018 k č. j. MV-7576-22/OAM-2018, Zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2018 z ledna 2018, Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Údaje o zemi – Irák, 2018, Informace ČTK: Bezpečnostní situace v Iráku je zralá pro návrat uprchlíků ze dne 18. 12. 2018 a Informace ČTK: Irák

zpřístupnil veřejnosti zelenou zónu v Bagdádu, ze dne 4. 6. 2019.

44. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci poté dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je důvodná.
45. Krajský soud předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
46. Zásadním předpokladem k tomu, aby správní orgán (potažmo správní soud) mohly zodpovědně posoudit, zda je v tom kterém případě žádosti o mezinárodní ochranu standard uvedeného institutu naplněn či nikoliv, je úplné zjištění skutkového stavu věci ve smyslu § 3 správního řádu. Při zjišťování skutkového stavu mají správní orgány povinnost postupovat v souladu se zásadou materiální pravdy vyjádřenou v ustanovení § 3 správního řádu tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu. Naplnění zásady materiální pravdy tedy vyžaduje, aby skutková stránka věci byla zjištěna dostatečně ve vztahu k řádnému posouzení zejména zásady legality (zákonnosti), zákazu zneužití pravomoci a správní úvahy, zásady proporcionality a ochrany dobré víry a předvídatelnosti rozhodnutí správních orgánů (legitimního očekávání). Pouze při naplnění tohoto požadavku je možno skutkový stav považovat za dostatečně zjištěný. Krajský soud je toho názoru, že právě této svojí povinnosti žalovaný v posuzované věci nedostál a skutkový stav věci nezjistil dostatečným způsobem. Jelikož tuto vadu shledal krajský soud ve vztahu k víceru argumentačních okruhů a otázek, které si žalovaný kladl, předesílá, že bude v odůvodnění tohoto rozsudku rovněž reflektovat tyto nedostatky na několika místech svého odůvodnění.
47. Pro úvod do předmětné problematiky však nadepsaný soud nejprve odkazuje na ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu, z něhož vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
48. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
49. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována

nebo trpěna původci pronásledování.“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „*státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona „*pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“

50. Ohledně definice pojmu „*pronásledování*“ odkazuje krajský soud ještě na čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (tzv. „kvalifikační směrnice“).
51. Krajský soud doplňuje, že shora citované ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu spojuje důvodnost strachu z pronásledování i z hlediska možného pronásledování do budoucna, protože rozhodování o mezinárodní ochraně je rozhodováním prospektivním. V rámci tohoto posuzování se pak uplatňuje standard tzv. přiměřené pravděpodobnosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47 či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82). Nejvyšší správní soud konstantně zastává názor, že přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to však bez dalšího, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane.
52. Krajský soud ve shodě se žalovaným dospěl k názoru, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je obava, že bude kvůli svému mandejskému vyznání pronásledován šíitskými milicemi.
53. Tyto skutečnosti byly žalobcem reflektovány i v jádru jeho žalobní argumentace. Ten totiž namítal zejména to, že se žalovaný přezkoumatelným způsobem nevypořádal s otázkou existence jeho odůvodněného strachu z pronásledování v zemi původu v souvislosti s jeho příslušností k Sabejským mandejcům, přičemž poukázal na skutečnost, že tato menšina může být vnímána nejen jako náboženská, ale zároveň na ni lze nazírat jako na sociální skupinu – mandejských zlatníků.
54. Krajský soud konstatuje, že žalobce v průběhu správního řízení uvedl konzistentní azylový příběh. Sdělil vyčerpávajícím způsobem svůj osud, a to včetně popisu situace týkající se milic a mandejců v Iráku. Věnoval se i popisu jeho živnosti - zlatník. Sdělil, že právě mandejci jsou v Iráku známí zlatníci a čelí tak ze strany milic nejen náboženskému pronásledování, ale i útlaču motivovanému snadným obohacením, což žalovaný nerozporoval. Žalobce dále popsal, že i v minulosti byl na jeho rodinu vyvíjen tlak ze

strany náboženských milic. Ten vyvrcholil tím, že jeho rodina musela prodat dům a posléze odcestovala ze země. Jeho úkolem bylo postarat se o sestru a rozprodat zbytek rodinného majetku. Žalobce dále sdělil, že on sám byl terčem útoku náboženských milic, o nichž má za to, že jsou ve státě jeho původu ze strany státních orgánů zcela nekontrolovatelné.

55. Je třeba říci, že výpověď žalobce je v podstatných bodech koherentní a žalobce i v průběhu řízení před nadepsaným soudem vypovídal shodně. Žalovaný však zastal názor, že výpovědi žalobce jsou účelové a vnitřně rozporné. K tomuto závěru dospěl zejména ohledně tvrzení žalobce o nemožnosti ochrany ze strany policie v Iráku a dále ohledně tvrzení, které žalobce poskytl ve vztahu ke svému vycestování ze země. Žalovaný shledal nevěrohodným například vysvětlení žalobce, že dokumenty, které předložil ke své žádosti o schengenský vízum, byly vystaveny bez jeho vědomí, když ten je měl ale stvrdit vlastnoručním podpisem. Žalovaný uzavřel, že: *„azylový příběh, tak, jak jej dotýčný prezentoval, je nekonzistentní a je předložen v zásadě účelovým způsobem.“*
56. Tento úsudek žalovaného je ovšem jeho pouhou domněnkou či hypotézou, která není podložena žádnými konkrétními důkazy. Žalovaný navíc sám uznal, že žalobce je Sabejský mandejec a jak se podává z materiálů, které si žalovaný obstaral, tato náboženská skupina může být a v minulosti byla v Iráku pronásledována. Žalovaný se však toliko zaměřil na zpochybnění věrohodnosti žalobce, aniž by své pochyby relevantně vysvětlil. Krajský soud však v napadeném rozhodnutí nenalezl odpověď na otázku, z jakého důvodu takto žalovaný postupoval, tedy proč ta která konkrétní tvrzení žalobce shledal věrohodnými a proč jiná konkrétní tvrzení nikoliv. Pokud měl žalovaný za to, že se události, které byly žalobcem popsány, nestaly, měl tyto dle něj sporné informace podrobit testu přiměřené pravděpodobnosti, který lze považovat za důkazní standard pro zkoumání strachu z pronásledování žadatele. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 8. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, vymezil, že: *„Lze konstatovat, že žalovaný nemůže ze svého posuzování vyloučit tvrzené skutečnosti např. pouze proto, že nelze vyloučit jiný průběh událostí než ten předestřený žadatelem či že existuje alternativní vysvětlení pro určité skutečnosti, které je stejně pravděpodobné.“* Je přitom zcela přirozené, že osoba čelící určitému pronásledování či útlaku se bude snažit vycestovat ze země původu i nelegálním způsobem, případně si nechá vystavit doklady od třetí osoby pouze s vidinou brzkého odjezdu z vlasti. Je tak pochopitelné a krajský soud v tomto uvěřil žalobci, že zřejmě nevěděl přesně, jaké dokumenty podepisoval a činil tak pouze s motivem snadného odcestování ze země původu.
57. Žalovaný měl tyto skutečnosti brát v potaz a nesnažit se žalobce v první řadě znevěrohodnit, ale poskytnout mu dostatečný prostor k vysvětlení všech sporných událostí, majíc na zřeteli, že specifikem řízení ve věci mezinárodní ochrany je rovněž pravidlo *„v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“*. Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo by mohlo s ohledem na jeho postavení ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí správní orgán v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89). Důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti se aplikuje nejen v rámci celkové úvahy o pravděpodobnosti pronásledování, ale nutně i na posouzení

věrohodnosti jednotlivých dílčích tvrzení žadatele o azyl, která jsou posléze podkladem této celkové úvahy. To znamená, že pokud je přiměřeně pravděpodobné, že daná událost proběhla tak, jak tvrdí žadatel o azyl, žalovaný musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestala (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 – 40).

58. Pokud tak měl žalovaný pochybnosti o věrohodnosti některých žalobcových tvrzení, bylo jeho povinností taková tvrzení jasně a zřetelně identifikovat, mínění o jejich nevěrohodnosti pečlivě odůvodnit a dovodit z něj závěry ve vztahu k posouzení důvodnosti jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný měl žalobce znovu konfrontovat a nechat ho adekvátně situaci a údajná sporná místa jeho výpovědi vysvětlit. Ze shora uvedeného je zřetelné, že žalovaný z některých vyjádření žalobce vycházel a měl je za pravdivá, některá vyjádření ovšem nikoliv a některé informace naprosto opomenul. Pokud tak žalovaný naznal, že žalobce je skutečně příslušníkem menšiny – Sabejských mandejců, měl se této problematice věnovat důsledněji a komplexněji. Krajský soud přitom podotýká, že zpravidla není v možnostech žalobce, jakožto žadatele v řízení o udělení mezinárodní ochrany, prokázat svá tvrzení jiným způsobem než svou výpovědí, proto je srovnání jím uváděných skutečností zásadním kritériem pro posouzení jeho věrohodnosti. Jak již bylo vysvětleno výše, pokud se ve výpovědích žadatele vyskytují rozpory, je třeba mu dát prostor pro jejich objasnění. Ve chvíli, kdy ten není schopen zásadní rozpory zdůvodnit, nelze pak žalovanému vytýkat, že k nim přistoupil s určitou mírou pochybností. Tohoto procesního postupu však žalovaný nedostál.
59. Krajský soud musí dále přisvědčit námitce, že žalovaný měl zohlednit nejen otázku pronásledování z náboženských důvodů, ale i příslušnost žalobce k sociální skupině mandejských zlatníků. Tuto problematiku však žalovaný naprosto opomenul (jelikož se zcela nedůvodně zaměřil pouze na znevěrohodnění žalobce). Jak však ten správně podotkl, pronásledování náboženských skupin nemusí a ani v historii nemělo pouze a čistě náboženské motivy.
60. Krajský soud v první řadě konstatuje, že se plně ztotožňuje s názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vyjádřen v jeho rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60. V něm je sociální skupina vymezena takto: „*Určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu; rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu.*“ Aby bylo možné hovořit o azylově relevantním pronásledování, musí být dle judikatury Nejvyššího správního soudu

splněny i další podmínky, a to příčinná souvislost mezi pronásledováním a příslušností k určité sociální skupině, dlouhodobost a intenzita potíží, nemožnost využití vnitrostátní ochrany či vnitřního přesídlení, nedostupnost či selhání ochrany v zemi původu. Těmto úvahám však zůstal žalovaný hodně dlužen. Omezil se pouze na zpochybnění výpovědi žalobce, které jím byly učiněny v průběhu správního řízení, aniž by se přezkoumatelným způsobem zabíral dalšími skutečnostmi a otázkami, které se však vzhledem k výpovědím žalobce přímo nabízely.

61. Krajský soud podotýká, že byť podklady, které si žalovaný pro své závěry opatřil, byly aktuálnější než ty, které předložil žalobce, obsahovaly ve vztahu k předmětné problematice pouze obecné a strohé informace. Navíc nijak nereflektovaly skutečnosti, na které poukazoval žalobce v průběhu pohovorů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Pokud žalovaný vyhodnotil, že se žalobce měl obrátit na policii v zemi původu, přičemž ten tvrdil, že její pomoc by nebyla účinná (i s ohledem na její přítomnost při jeho únosu), měl si žalovaný obstarat dostatek relevantních podkladů týkajících se postavení milic v Iráku a jejich vztahů či vazeb na policejní orgány. Tyto informace jsou přitom pro posouzení dané věci zcela zásadní. Nejen, že by z nich bylo možno dovodit určité indicie vztahující se k motivu útoku milic na osobu žalobce, ale zároveň by mohly ozřejmit, zda měl (a má) možnost se proti útokům milic domoci efektivní ochrany v zemi původu. Jelikož byla tato otázka mezi stranami sporná, bylo třeba vyvinout větší úsilí k dostatečnému zjištění skutkového stavu pro to, aby mohl žalovaný zvažovat možné udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany a to nejen ve formě azylu, ale i případně ochrany doplňkové ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu.
62. Mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem zcela výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli bezprostřední ochranu za situace, kdy stát původu žadatele o mezinárodní ochranu tuto zajistit nemůže. Proto je třeba právě otázce možné ochrany ze strany státních orgánů a policie věnovat patřičnou pozornost. Tuto problematiku ale žalovaný shrnul pouze ve zcela obecné rovině. Krajský soud po pečlivém přezkoumání napadeného rozhodnutí konstatuje, že žalovaný měl k dané věci přistoupit důsledněji a s větším akcentem k individuálnímu azylovému příběhu žalobce coby člena náboženské skupiny Sabejských mandejců, případně coby člena sociální skupiny mandejských zlatníků. Strohé závěry (str. 9 napadeného rozhodnutí) neodpovídají podmínkám kladeným na takové posouzení kvalifikační směrnici a judikaturou správních soudů (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Azs 195/2006-149, či téhož soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89). Krajský soud pak doplňuje, že pouze na podkladě relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí lze kvalifikovaně zvážit, zda existuje příčinná souvislost mezi tvrzeným pronásledováním žalobce a nemožností se účinně bránit v zemi původu. Závěry žalovaného považuje v tomto bodě za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
63. Konečně krajský soud dodává, že žalovanému nelze a priori vytýkat, že jeho úvahy o možnosti vnitřního přesídlení žalobce šly zcela po povrchu. Ten se jimi v napadeném rozhodnutí blíže nezabýval, jelikož tato okolnost přímo souvisí s otázkou existence efektivní vnitřní ochrany, kterou shledal jako dostatečnou. Nicméně za dané situace, kdy dle krajského soudu nebylo jednoznačně prokázáno, že žalobci možnost pronásledování v zemi původu nehrozí a ve světle toho, že nebylo postaveno na jisto, zda se může efektivně domáhat pomoci ze strany státních orgánů, je třeba, aby nové rozhodnutí ve věci obsahovalo i obsáhlejší argumentaci týkající se případné (ne)možnosti vnitřního

přesídlení v rámci Iráku. Krajský soud podotýká, že hodnotit je třeba reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení, či se zabývat její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žalobce či účinností vnitřní ochrany státu. Lze konstatovat, že žalovaný zcela v obecné rovině uvedl, že žalobce má možnost řešit svoji situaci přesídlením na jiné místo v rámci Iráku (viz str. 13 napadeného rozhodnutí). Opomenul však vyhodnotit, kam přesně (např. provincii) by to mělo být, kde že by mu pronásledování z náboženských důvodů (či příslušnosti k určité sociální skupině), vyjma místa jeho trvalého bydliště, nemělo hrozit. Přitom, jak vyplynulo z podkladů, které si žalovaný opatřil: „*Ústava zaručuje svobodu vyznání, ale v praxi bylo mnoho Íráčanů vystaveno násilí a přesídlení kvůli své náboženské identitě a místa pro uctívání byla často terčem teroristických útoků.*“ Uvedené závěry žalovaného jsou tak ve zjevném rozporu a závěr o možnosti vnitřního přesídlení žalobce nemá oporu v obsahu správního spisu.

64. Krajský soud dále považuje za vhodné, s ohledem na průběh dalšího správního řízení ve věci, sdělit, že všechny své závěry uvedené shora vztahuje nejen k posuzování podmínek pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, ale i podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona.
65. K otázce neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu poté doplňuje následující.
66. Azyl za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta. V posuzovaném případě není žalobce rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 zákona o azylu, proto na něj toto ustanovení nedopadá. Udělení azylu dle § 13 zákona o azylu nepřicházelo s ohledem na zjištěný skutkový stav vůbec v úvahu. Shodné závěry lze učinit i ohledně ustanovení § 14b zákona o azylu, který opět reflektuje rodinné vazby žadatele o mezinárodní ochranu a příslušníků jeho nejbližší rodiny. Ostatně proti této části výroku rozhodnutí žalobce nevznesl žádných námitek.
67. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
68. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud rovněž odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).
69. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní

soud uvedl: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výtyky ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“

70. Pokud jde o tzv. humanitární azyl udělovaný dle § 14 zákona o azylu, důvody, pro které nelze žalobci humanitární azyl udělit, byly v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaným zřetelně popsány a krajský soud proti nim nemá výhrad. Žalovaný se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Krajský soud pouze obiter dictum doplňuje, že v minulosti docházelo v Iráku k bojům s organizací Islámský stát, ten však byl poražen. Byť si je krajský soud vědom, že i aktuálně je v Iráku situace nelehká, v kontextu případu žalobce však nelze shledat důvodným azyl z humanitárního důvodu udělit. Se závěry žalovaného se krajský soud v tomto případě ztotožňuje.
71. Jak již bylo konstatováno výše, žalobce následně vytýkal žalovanému, že se nedostatečným způsobem vypořádal s problematikou naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Této žalobní námitce musí dát krajský soud plně za pravdu. Znovu však podotýká, že všechny jeho závěry uvedené shora, vztahující se k problematice možného udělení azylu žalobci, vztahuje i k posuzování podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. V této části odůvodnění rozsudku proto krajský soud pouze doplní svou argumentaci tak, aby komplexně propojila celou problematiku.
72. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
73. Krajský soud v tomto směru nemůže pominout skutečnost, že se žalovaný na základě jím obstaraných podkladů dostatečným způsobem nevypořádal zejména s existencí reálného nebezpečí vzniku vážné újmy, která by žalobci mohla hrozit v případě jeho návratu do Iráku. Žalovaný vyšel z informací, které se této problematice věnovaly toliko v obecné rovině. V souvislosti s tím krajský soud upozorňuje, že žalovaný je povinen brát v potaz a vycházet z informací coby jednoho celku, nikoliv je bezdůvodně selektovat. Skutkový

stav a z něj dovozené právní závěry je třeba přiléhavým způsobem vztáhnout na azylový příběh žalobce a následně kvalifikovaně rozhodnout.

74. Krajský soud uzavírá, že žalovaný se posouzení, zda žalobce může mít v případě navrácení do své vlasti důvodnou obavu, že by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 ve spojení s ustanovením § 14a odst. 2 zákona o azylu, věnoval bez individuálního provázání s jeho azylovým příběhem. Podklady, které si pro své úvahy opatřil, jsou zcela obecného charakteru a nijak neberou v úvahu konkrétní výpovědi a skutečnosti uvedené žalobcem. Svou argumentaci nejenže nastínil ve zcela obecné rovině, ale za naprosto zásadní považoval to, že žalobce měl v průběhu správního řízení tvrdit skutečnosti, které shledal nepravdivými. Otázce věrohodnosti výpovědi žalobce i možnosti vnitřního přesídlení v Iráku se již soud věnoval výše, proto na své závěry v tomto odkazuje. Závěry žalovaného nemohou ve světle výše uvedeného obstát.
75. Krajskému soudu tak nezbylo, než žalobou napadené rozhodnutí zrušit pro vady řízení spočívající jednak v jejich nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, jednak v tom, že skutkový stav ohledně některých aspektů posuzované věci, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, neměl oporu ve správním spisu nebo nebyl zjištěn v úplnosti. Současně vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž bude žalovaný právními názory vyslovenými krajským soudem v tomto rozsudku vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Z tohoto důvodu považoval nadepsaný soud rovněž za nadbytečné a zvláště pak předčasné provádět v průběhu soudního jednání výslech svědkem, kterého žalobce navrhl.
76. Aby mohl žalovaný dospět k nepochybnému závěru, že žalobce nesplňuje požadavky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu zákona o azylu, je třeba, aby v dalším řízení odstranil nedostatky, které mu tímto rozsudkem krajský soud vytkl. Za tím účelem si zejména obstará dostatek aktuálních podkladů, které budou více akcentovat problematiku mandejců v Iráku, zjistí, jaký je v Iráku vztah milic a policejních složek a doplní své závěry o relevantní informace k možnému závěru o tom, že je v případě žalobce možné se na policejní složky v případě ohrožení obrátit. Vezme přiměřeně v potaz i ty informace, které žalobce předložil nebo na které odkazoval v rámci soudního řízení, byť ty sice nejsou zcela aktuální, ale přiléhavě reagují na situaci mandejců v zemi původu žalobce. Žalovaný dále vhodnými otázkami doplní výpověď žalobce tak, aby mohl učinit jasný závěr o jeho (ne)věrohodnosti. Postaví tak zcela najisto, zda žalobci pronásledování nebo újma ve smyslu zákona o azylu skutečně hrozí, či nikoliv.
77. Žalovaný samozřejmě může rovněž provést za účelem úplného zjištění skutkového stavu věci jakékoliv jiné důkazy, shledá-li je pro rozhodnutí ve věci samé relevantními.
78. Na základě takto dostatečně zjištěného skutkového stavu věci pak žalovaný opětovně posoudí důvodnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany a své právní závěry odůvodní přezkoumatelným způsobem splňujícím kritéria vymezená v § 68 odst. 3 správního řádu.

VI. Náklady řízení

79. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalobce se náhrady nákladů řízení výslovně vzdal.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 21. července 2020

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce